

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 20)

Σύμφωνα με το Κείμενο 1, η κοινή πολιτιστική πολιτική των Ευρωπαίων είναι ένα φιλόδοξο όραμα που στηρίζεται στη νοηματοδότηση της πολιτιστικής πολιτικής, στην επένδυση στη διαφορετικότητα και στην ικανότητα μετασχηματισμού. Κατά τη συγγραφέα, απαιτείται μακρόπνοη αντίληψη για τον πολιτισμό, τις τέχνες και τα γράμματα, η ενίσχυση των συνεργασιών μέσα από την πολυφωνία και πολυγλωσσία, καθώς και επαναπροσδιορισμός των ευρωπαϊκών αναγκών, ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Στο Κείμενο 1 διατυπώνεται η άποψη πως «Μια σύγχρονη πολιτιστική πολιτική αποτελεί αναγκαία συνθήκη για μια ισχυρή Ενωμένη Ευρώπη». Ο πολιτισμός μπορεί να συμβάλει στην ουσιαστική ένωση των Ευρωπαϊκών κρατών, γιατί οι πολίτες θα διαπιστώσουν τις κοινές ρίζες τους και τις αξίες πάνω στις οποίες έχει οικοδομηθεί η Ευρώπη. Οι παρόμοιες αντιλήψεις για τις τέχνες και τα γράμματα, αλλά και για ζητήματα που αφορούν την κουλτούρα της καθημερινής ζωής, την ταυτότητα, τη διαχείριση της μνήμης, θα ενδυναμώσουν τις σχέσεις των Ευρωπαίων πολιτών μεταξύ τους και την εμπιστοσύνη τους στην Ένωση.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Ο τίτλος στο Κείμενο 2 είναι σύντομος και αρηματικός, περιέχει το ονοματικό μέρος της πρότασης. Γίνεται σε αυτόν συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας και με τις λέξεις «βρόχος» και «θανάτου» δημιουργείται μια αρνητική συναισθηματική κατάσταση απειλής. Η μεταφορά στον τίτλο δεν προϊδεάζει τον/την αναγνώστη/-τρια για το θέμα, αλλά περισσότερο προκαλεί το ενδιαφέρον για αυτό που θα ακολουθήσει. Διαβάζοντας στη συνέχεια το κείμενο, γίνεται αντιληπτό πως ο τίτλος αναδεικνύει το θέμα, που είναι η ανάπτυξη του ναζισμού στην Ευρώπη και οι καταστροφικές συνέπειες που ακολούθησαν. Επίσης, η απαισιόδοξη νότα του τίτλου αποτυπώνεται και στη θέση του συντάκτη του ότι ο άνθρωπος δεν έχει εισέλθει στη φάση της ιστορίας του και βρίσκεται ακόμη στην προϊστορία του, επομένως σε φάση βαρβαρότητας.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Τα δύο κείμενα πραγματεύονται το ίδιο θέμα, την κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε πολιτικό και πολιτιστικό επίπεδο, αλλά βρίσκονται σε σχέση αντιθετική. Στο Κείμενο 1 παρουσιάζεται μία αισιόδοξη προοπτική πως ο πολιτισμός και οι κοινές δράσεις μπορούν να οδηγήσουν σε πολιτική ισχυροποίηση την Ευρωπαϊκή Ένωση (Μια σύγχρονη πολιτιστική πολιτική δεν μπορεί παρά να αποτελεί αναγκαία συνθήκη για μια ισχυρή Ενωμένη Ευρώπη. Άλλωστε, τα σύγχρονα μοντέλα πολιτιστικής πολιτικής θεωρούνται πυλώνες αειφόρου ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής). Ωστόσο, στο Κείμενο 2 τίθεται ο προβληματισμός «Πώς ο μεγάλος πνευματικός πλούτος του Δυτικού πολιτισμού, τα διαφωτιστικά ρεύματα και η δημοκρατική παράδοση του κοινοβουλευτισμού και των ιστορικών κοινωνικών κινήματων δεν απέτρεψαν αυτή την εφιαλτική εικόνα της επίγειας κόλασης;». Η θέση του αρθρογράφου στο Κείμενο 2 είναι πως « ο άνθρωπος δεν έχει εισέλθει στη φάση της ιστορίας του και βρίσκεται ακόμη στην προϊστορία του, επομένως σε φάση βαρβαρότητας». Ενώ στο Κείμενο 1 τονίζονται τα κοινά σημεία με τα οποία μπορούν να πορευτούν οι Ευρωπαίοι πολίτες, ως προς το θέμα του πολιτισμού, στο Κείμενο 2 τονίζονται οι ελλείψεις και τα ευρωπαϊκά προβλήματα που ακόμη δεν έχουν επιλυθεί.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-τριας να προσδιορίσει με σαφήνεια και συντομία τον τρόπο που οι Φωνές επιδρούν ευεργετικά:

- Ως φωνές αγαπημένων προσώπων, που πέρασαν από τη ζωή μας, έχουν μείνει στη συνείδησή μας και μας καθοδηγούν στις δύσκολες στιγμές (φωνές που νομίζει κανείς πως έχουνε χέρια και χαϊδεύουνε την ψυχή).
- Ως φωνές των προγόνων, οι οποίοι αποτελούν τις «ρίζες» μας και νοηματοδοτούν την ύπαρξη του σύγχρονου ανθρώπου, που αναζητεί το παρελθόν για να στηριχθεί (Περνούν μες στο σώμα, το διατρέχουν ολόκληρο, κατεβαίνουν τις σκάλες της καρδιάς σου)
- Ως ευχάριστες αναμνήσεις και βιώματα που τα ανασύρουμε, όταν υπάρχουν πολλά προβλήματα. Καταφεύγουμε σε αυτές τις μνήμες για να αισθανθούμε ανακούφιση (σαν άγγελοι, κυνηγούν, αποδιώχνουν τα παρείσαχτα σύννεφα, σβήνουν με σπόγγους χρυσούς τις σκιές).
- Ως άνθρωποι της καθημερινής μας ζωής που μας συντροφεύουν και η συνύπαρξη με αυτούς οδηγεί σε αγαλλίαση και πνευματική ανάταση (Σηκώνουν το πνεύμα όπως ένα στεφάνι πρωτομαγιάς που έχει πέσει απ' τ' ανώφλι της πόρτας)

Εκφραστικοί τρόποι (αρκούν συνολικά τρεις):

- Η προβολή εικόνων (οπτικών, οσφρητικών, κινητικών), που αποτυπώνουν τη μεταμορφωτική δύναμη των φωνών (το διατρέχουν ολόκληρο, κατεβαίνουν τις σκάλες της καρδιάς, σηκώνουν το πνεύμα), οι οποίες προσωποποιούνται δημιουργώντας ένταση στην απόδοση του νοήματος.
- Την παρομοίωση (σαν άγγελοι, κυνηγούν, αποδιώχνουν τα σύννεφα)→ αναδεικνύεται η προστατευτική δύναμη των φωνών
- Τη χρήση επιθέτων (τα παρείσαχτα σύννεφα, σβήνουν με σπόγγους χρυσούς) που βρίσκονται σε αντίθεση και φανερώνουν πως οι φωνές αλλάζουν το κλίμα, λειτουργούν καταπραϋντικά για τον άνθρωπο, δημιουργούν κλίμα αισιοδοξίας.

Τέλος, ο μαθητής/ η μαθήτρια, ανάλογα με τον παραστατικό του/ της κύκλο, μπορεί να τοποθετηθεί ως προς το θέμα του Κειμένου 3, αλλά και ως προς το ότι ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητεί ψυχικά στηρίγματα, για να επιτύχει την ψυχοπνευματική του ανάταση.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 30)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Κειμενικό είδος: Άρθρο γνώμης (αναμένεται να ακολουθηθούν τα χαρακτηριστικά στοιχεία του άρθρου γνώμης: τίτλος, αφόρμηση από επίκαιρο γεγονός στον πρόλογο, κτλ.).
- Συντάκτης: Ο μαθητής/η μαθήτρια.
- Αποδέκτης: οποιοσδήποτε διαδικτυακός αναγνώστης.
- Ύφος λόγου: Τυπικό, κάποιες φορές οικείο (χρήση α' και γ' προσώπου, προσεγμένο λεξιλόγιο).
- Γλώσσα: αναφορική λειτουργία.

Ενδεικτικοί άξονες απάντησης:

- Καλλιτεχνικές δράσεις (θεατρικά ή μουσικά δρώμενα) που μπορούν να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα σε πολλές Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες με σκοπό τη διάδοση του μηνύματος της αλληλεγγύης των λαών
- Τα έσοδα από τις περιοδικές Ευρωπαϊών καλλιτεχνών να διατίθενται σε περιοχές πληγείσες από πολέμους και φτώχεια, εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Διοργάνωση διαδικτυακών εκδηλώσεων, που θα μεταδίδονται ταυτόχρονα σε όλον τον κόσμο, με στόχο την αφύπνιση των Ευρωπαίων για την παροχή βοήθειας σε όλα τα αδύναμα κράτη.
- Διοργάνωση και συμμετοχή Ευρωπαίων επιστημόνων σε διεθνή fora, με σκοπό την εξεύρεση πρακτικών λύσεων στα προβλήματα των λαών.
- Πολιτικός διάλογος στα Ευρωπαϊκά όργανα για την διευθέτηση των πολιτικών διαφορών.
- Διοργάνωση, μέσω του Διαδικτύου, πανευρωπαϊκών συλλαλητηρίων για την παύση των πολεμικών συρράξεων και την υποστήριξη των ειρηνικών πολιτικών λύσεων.